

گزیده‌هایی از راديو آزادی

روبو: بحران ایران و جنگ اوکراین باعث تضعیف تعهد آمریکا به جنوب شرق آسیا نمی‌شود

راديو فردا

کمتر از یک دقیقه پیش

مارکو روبیو، وزیر خارجه آمریکا، در پایان نخستین سفر خود به جنوب شرق آسیا در مقام دیپلمات ارشد ایالات متحده، تلاش کرد به شرکای منطقه‌ای اطمینان دهد که جنگ با ایران و جنگ روسیه با اوکراین از تعهد آمریکا به این منطقه نخواهد کاست.

این پیام روبیو در شرایطی است که دولت ایالات متحده با تشدید رویارویی نظامی با ایران، بن‌بست تلاش‌های دیپلماتیک درباره جنگ روسیه در اوکراین و رقابت فزاینده با چین در منطقه هند و اقیانوس آرام روبه‌رو است.

با این حال، سفر روبیو شکاف روبه‌گسترشی را که میان اولویت‌های راهبردی آمریکا و نگاه هرچه بیشتر اقتصادی کشورهای جنوب شرق آسیا به مفهوم امنیت وجود دارد، برجسته‌تر کرد.

روبو برای شرکت در نشست سه‌روزه وزیران خارجه اتحادیه کشورهای جنوب شرق آسیا، آسه‌آن، به مانیل، پایتخت فیلیپین، رفته بود، اما هم‌زمان با تشدید حملات ارتش آمریکا به ایران، بخش زیادی از توجه‌ها به

روبیو روز پنجشنبه یکم مرداد در پایان این سفر به خبرنگاران گفت: «همیشه این نگرانی وجود دارد که آمریکا آنقدر بر یک نقطه متمرکز شود که نتواند به جای دیگری توجه کند.»

با این حال، او تأکید کرد که ایالات متحده از ظرفیت لازم برای حضور همزمان در اروپا، خاورمیانه و آسیا برخوردار است و می‌تواند از طریق حضور دیپلماتیک، نظامی و اقتصادی خود در هر سه منطقه فعال بماند.

وزیران خارجهٔ آسه‌آن به‌طور رسمی دربارهٔ دریای جنوبی چین، میانمار، اوکراین و همکاری‌های منطقه‌ای گفت‌وگو کردند. اما دیپلمات‌ها می‌گویند در گفت‌وگوهای غیرعلنی، جنگ ایران و تهدیدها علیه کشتیرانی تجاری در تنگهٔ هرمز از موضوعات اصلی بود.

اقتصادهای جنوب شرق آسیا به‌شدت به واردات انرژی وابسته‌اند و به همین دلیل، هرگونه اختلال در کشتیرانی در خلیج فارس برای آن‌ها نه یک بحران ژئوپولیتیک دوردست، بلکه نگرانی اقتصادی فوری است. افزایش هزینهٔ حمل‌ونقل، بیمه و سوخت می‌تواند به‌سرعت به افزایش تورم در سراسر منطقه منجر شود.

روبیو با اشاره به مشارکت‌های امنیتی دیرینهٔ آمریکا و فعالیت روزانهٔ دستگاه دیپلماسی این کشور در آسیا تأکید کرد که واشینگتن با وجود بحران خاورمیانه همچنان حضوری فعال در منطقه دارد. با این حال، برای بسیاری از دولت‌های منطقه، چنین اطمینان‌بخشی‌هایی به‌تنهایی نمی‌تواند نگرانی فزایندهٔ آن‌ها از آسیب‌پذیری اقتصادی را برطرف کند.

ایلانگو کاروپانان، دیپلمات باسابقهٔ مالزیایی و سفیر پیشین این کشور، می‌گوید واشینگتن همچنان عمدتاً از زاویهٔ راهبردی به جنوب شرق آسیا نگاه می‌کند.

او به رادیو اروپای آزاد/رادیو آزادی گفت: «در ۳۳ سال خدمت در دستگاه دیپلماسی مالزی، شاهد بودم که واشینگتن عمدتاً از دریچهٔ امنیت به جنوب شرق آسیا نگاه می‌کرد. تمرکز بر ائتلاف‌ها، بازدارندگی و موازنهٔ قدرت بود.»

به‌گفتهٔ او، دولت‌های عضو آسه‌آن برای حضور امنیتی آمریکا اهمیت قائل‌اند، اما نگرانی‌های فوری آن‌ها بیش از پیش به مسائل داخلی مربوط می‌شود.

او گفت: «بخش بزرگی از این نگرانی‌ها در قیمت گازوئیل، هزینهٔ مواد غذایی وارداتی، قبض برق و این مسئله خلاصه می‌شود که آیا مسیرهای کشتیرانی باز، قابل اتکا و قابل بیمه باقی می‌مانند یا نه.»

بحران ایران این نگرانی‌ها را تشدید کرده است.

کاروپانان گفت: «اختلال در خاورمیانه می‌تواند ظرف چند هفته هزینهٔ حمل‌ونقل، سوخت و بیمه را در سراسر جنوب شرق آسیا افزایش دهد. در آن صورت، دولت‌ها با تورم، افزایش هزینهٔ یارانه‌ها، فشار بر درآمد خانوارها و بالا رفتن هزینه‌های بخش صنعت روبه‌رو می‌شوند.»

این ارزیابی یکی از چالش‌های واشینگتن را برجسته می‌کند؛ این‌که بازدارندگی نظامی تأثیری در کاهش هزینه‌های زندگی ندارد. کاروپانان می‌گوید: «یک ناوگروه ضربتی هواپیمابر ممکن است به بازدارندگی کمک کند، اما قبض برق یک خانواده را کاهش نمی‌دهد.»

مارکو روبیو در مانیل همچنین با سرگئی لاوروف، وزیر خارجه روسیه، دربارهٔ اوکراین دیدار کرد، در بحبوحهٔ افزایش دوبارهٔ تنش‌ها در دریای جنوبی چین با وانگ یی، وزیر خارجهٔ چین، گفت‌وگو کرد و از موضع سخت دولت آمریکا در قبال حکومت ایران هم دفاع کرد.

روبیو دربارهٔ اوکراین اذعان کرد که تلاش‌های دیپلماتیک قبلی پیشرفت چندانی نداشته است، اما تأکید کرد دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور آمریکا، همچنان آمادۀ مذاکرات احتمالی در آینده است.

اظهارات او دربارهٔ ایران لحن تندتری داشت. روبیو گفت مقامات جمهوری اسلامی خواهان مذاکرات، اما همچنان حاضر به پذیرش توافق‌های پایدار نیستند. او همچنین بار دیگر بر تعهد واشینگتن به پاسخ دادن به حملات علیه کشتیرانی تجاری تأکید کرد.

این مواضع ممکن است برای متحدان آمریکا اطمینان‌بخش باشد، اما در عین حال نگرانی کشورهای جنوب شرق آسیا را از این احتمال تقویت می‌کند که ادامۀ بی‌ثباتی در خلیج فارس، بازارهای انرژی را بیش از پیش مختل و رشد اقتصادی را کند کند.

بحران ایران همچنین بر تلاش دیرینهٔ آسه‌آن برای خودداری از انتخاب میان واشینگتن و پکن تأکید بیشتری گذاشته است.

بحران خاورمیانه ممکن است دولت‌های جنوب شرق آسیا را بیش از پیش از همراهی با تحریم‌های غرب دور کند. آسه‌آن پس از تهاجم روسیه به اوکراین هیچ‌گاه به‌طور رسمی تحریم‌هایی علیه مسکو وضع نکرده و افزایش قیمت انرژی می‌تواند تمایل به اقدامات مشابه علیه روسیه یا ایران را باز هم کاهش دهد.

ماری شروتر، مدیر پیشین دفتر فیلیپین بنیاد آلمانی فریدریش ابرت، می‌گوید دولت‌های منطقه معمولاً منافع اقتصادی ملی خود را بر همسویی‌های ژئوپولیتیک مقدم می‌دانند.

او به رادیو اروپای آزاد/رادیو آزادی گفت: «این نوع نگاه بسیار غربی است. واکنش جنوب شرق آسیا به بحران انرژی اساساً بر تأمین نیازهای ملی خودشان متمرکز است.»

او همچنین هشدار داد که نباید آسه‌آن را یک بازیگر ژئوپولیتیک یکپارچه تلقی کرد، زیرا سیاست خارجی کشورهای منطقه همچنان تفاوت‌های چشمگیری با یکدیگر دارد.

تعهد آمریکا پابرجاست

مارکو روبیو بارها تأکید کرد که ایالات متحده با وجود بحران‌های هم‌زمان در نقاط دیگر جهان، همچنان به منطقه هند و اقیانوس آرام متعهد است. شمار اندکی از دولت‌های عضو آسه‌آن در اهمیت ادامۀ حضور امنیتی آمریکا تردید دارند.

پرسش مهم‌تر اما این است که آیا امنیت به‌تنهایی برای حفظ نفوذ آمریکا کافی خواهد بود.

کاروپانان می‌گویند: «جنگ ایران نشان داده است که دولت‌ها بیش از پیش قدرت‌های بزرگ را بر اساس این می‌سنجند که آیا می‌توانند به مدیریت هزینهٔ انرژی، خطرهای کشتیرانی و تورم کمک کنند یا نه.»

او می‌افزاید: «این وضعیت برای واشینگتن یک خطر ایجاد می‌کند. آمریکا ممکن است همچنان از نظر نظامی مهم باقی بماند، اما احتمال دارد از نظر اقتصادی اهمیت خود را از دست بدهد.»

بیشتر در این باره:

تحلیلگر امنیت دریایی: بازگشایی تنگه هرمز آسان‌تر از بازگرداندن اعتماد است

گزیده‌هایی از رادیو آزادی

گزارش‌های خبری

بایگانی

سیاسی